

J. Gurbanowa, B.Ýakubowa

TÜRKMEN HALK SAZ DÖREDIJILIGI

Ýokary okuw mekdepleri üçin okuw kitaby

*Türkmenistanyň Bilim ministrligi
tarapyndan hödürlenildi*

Türkmen döwlet neşirýat gullugy
Aşgabat-2012

UOK 78+378

G 75

J.Gurbanowa, B.Ýakubowa.

G 75 **Türkmen halk saz döredijiligi.** Ýokary okuw mekdepleri üçin okuw kitaby. –A.: Türkmen döwlet neşirýat gullugy, 2012.

Türkmen halk saz döredijiligi - okuw kitabyň maksady türkmeniň döp-dessur žanryny, durmuş folkloryny (hüwdüler, läleler we zähmet žanrlary), türkmen saz sungatynyň ylmy çeşmesini, halk dessanlaryny, halkyň ruhy we maddy medeniýeti öwrenmekden ybarat.

Bu okuw kitaby ýörite sazçylyk okuw mekdeplerine, ýokary okuw mekdepleriniň talyplaryna, medeniýeti öwrenijilere we türkmen döp-dessur sazy bilen gyzyklanýanlar üçin niýetlenendir.

Mazmuny

Giriş	7
1. Gadymy otparazlyk däplerinde sazyň ähmiýeti	8
2. Türkmen saz folklorynyň toparlara bölünişi. Däp-dessur žanrlary	14
3. Durmuşy folklor. Hüwdüler, läleler we zähmet žanrlary	20
4. Toý žanrlary	30
5. Tans žanrlary	37
6. Oýun žanrlary	43
7. Saz folklor žanrlarynyň müçe ýyl hasaby bilen baglanyşygy	46
8. Milli saz gurallary halkyň taryhyny öwrenmeginiň gymmatly çesmesidir ...	49
9. Nusaý ritonlarynda saz gurallarynyň şekillendirilişi	57
10. Gadymy Merwiň estetikasy we saz medeniýeti	60
11. Musulman Renessansy	68
12. Beýik Türkmen Seljuk imperiýasynda ylmyň ösüşi	73
13. Instrumental saz	77
14. Türkmen mukamlary Orta Aziýa žanrlarynyň hatarynda	83
15. Halk saz gurallary orkestri	89
16. Türkmen bagşyçylyk sungaty	93
17. Halk aýdymlarynyň žanr we gurluş aýratynlyklary	100
18. Türkmen halkynyň epiki döredijiligi	106
19. “Gorkut ata” eposy	111
20. “Görogly” eposy	117
21. Halk dessanlary	121
22. Magrupynyň epiki döredijiligi	129
23. Andalybyň epiki döredijiligi	132
24. Şabendäniň epiki döredijiligi	137
25. Mollanepesiň epiki döredijiligi	140
26. Dessançy bagşylaryň ýollary	143
27. Gurt Ýakubowyň döredijiligi	148
28. Türkmen saz sungaty ylmy we taryhy çeşmelerde	156
29. XX asyryň belli gündogarşynaslary	162
Synag ýumuşlary	173
Türkmen halk sazy “Selbinýaz gyrk”	175
Peýdalanylan edebiýatlar	181